

Asia: VN/9806/2021

Taiteen edistämiskeskusta koskeva arviointi

1. Taiteen edistämiskeskuksen perustehtävää, tulevaisuuden visioita ja strategista asemointia tulee terävöittää

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti

Kannatamme Taiken perustehtävän, tulevaisuuden vision ja strategisen aseman terävöittämistä niin että sen itsenäisyyttä vahvistetaan, resursointia parannetaan ja budjettia vakautetaan sekä hallinnollista kuormaa kevennetään. Taike on taiteen asiantuntija ja sen tulee itse päättää strategisista tavoitteistaan toimiakseen parhaalla mahdollisella tavalla taiteen kentän tukena.

2. Taiteen edistämiskeskuksen ohjauksen ja strategisen johtamisen tueksi tulee perustaa erillinen hallitus

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti

Sikäli kun erillinen hallitus lisäisi Taiken itsenäisyyttä, kannatamme ehdotusta. Hallituksen muodostamisen tapaan ja periaatteisiin (mm. edustavuus) pitää kuitenkin kiinnittää erityistä huomiota.

3. Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Taiteen edistämiskeskuksen välistä tulosohjausta tulee terävöittää

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti

Kannatamme dialogisuutta toimijoiden välillä, mutta emme ota kantaa tulosohjauksen terävöittämisen tapoihin.

4. Taiteen edistämiskeskuksen itsenäistä asemaa tulee vahvistaa ministeriön tavoiteohjelmissa määritellyn delegointiperiaatteen mukaisesti

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti

-

5. Taiteen toimikuntalaitos tulee uudistaa perusteellisesti

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti

Mahdollisen monialaisen taidetoimikunnan koostamiseen olisi kiinnitettävä erityistä huomiota, jotta siitä tulisi riittävän edustava - jo yhden taiteenalan sisällä on paljon erilaisia marginaalimuotoja. Huomiota on kiinnitettävä siihen, kuka tai ketkä sen koostavat ja miten. On myös ensin kartoitettava tarkemmin keinoja parantaa nykytilannetta jotta varmistetaan myös eri taiteenalojen ja taidemuotojen osaamisen ja ymmärtämisen säilyminen. Taidetoimikunnan ja asiantuntijajäsenten toimikausien pidentäminen voisi keventää hallinnollista kuormaa. Asiantuntijoiden ja toimikunnissa toimivien henkilöiden palkkioiden tulee vastata työmäärää, joten nykyistä palkkiotasoa on nostettava tai työmäärää jaettava. Jääviyskysymys pitää myös kyetä ratkaisemaan.

6. Taiteen edistämisen alueellista toimintaa tulee vahvistaa ja toiminnot tulee organisoida uudelleen

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti

Keskittäminen viiteen vahvemmin resursoituun aluekeskukseen voi tehdä alueellisesta työstä tehokkaampaa, vaikuttavampaa ja mielekkäämpää. Alueellisessa toiminnassa työskenteleviä ei saa kuitenkaan uudistuksen varjolla irtisanoa tehtävistään vaan on aidosti huolehdittava siitä, että olosuhteet ja tarjottavat työkalut mahdollistavat etätyöskentelyn. Läänintaiteilijan nimi ei vastaa nykyistä tehtävänkuvaa. Tehtävänkuvan selkiyttäminen on ollut työtä tehneiden toive, joten siihen kannattaa keskittyä.

7. Taiteen rahoitusmalli tulee uudistaa. Uudistuksen tueksi tulisi laatia kokonaisvaltainen selvitys taiteen rahoituksen tilasta ja tulevaisuudesta.

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti

Selvitys taiteen rahoituksen tilasta ja tulevaisuudesta tulee laatia välittömästi. Taiteen rahoituksen riittävyys tulee taata valtion budjettivaroista. Taiteen ja kulttuurin rahoituksen osuutta valtion budjetista tulisi nostaa 1% tasolle vastaamaan monia muita länsimaita. Rahoituksen riittävyyden takaamisella on kiire ja se tulee tehdä viipymättä, jotta akuutista rahoitusvajetilanteesta päästään ennen kuin lisää suuria vauriota pääsee syntymään.

8. Taiteen edistämiskeskuksen toiminnan kansainvälisyyttä tulee vahvistaa

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti

Kansainvälisen toiminnan vahvistaminen ei saa syödä resursseja alueellisesta ja valtakunnallisesta toiminnasta. Mikäli vertaisarviointipooliin otetaan mukaan kansainvälisiä asiantuntijoita, on pohdittava, mikä on arvioinnin kieli. Myös kotimainen monikulttuurisuus ja monikielisyys tulisi huomioida entistä vahvemmin.

Suomalaisia ja kansainvälisiä taiteilijoita yhdistävien residenssien toimintaa Suomessa tulisi tukea nykyistä enemmän. Kansainvälisyyttä ei tule nähdä myöskään itseisarvona, esimerkiksi ympäristökysymysten kustannuksella.

Taiteen edistämiskeskuksen uudistamisen vaihtoehdot

Raportissa on esitetty uudistamisen vaihtoehtoiksi kolme kehittämismallia (s. 149-152).

Mikä esitetyistä kehittämismalleista olisi mielestänne sopivin.

Keskitetty ja ketterä taiteen palveluvirasto

Perustele valintasi

Kaikkiin esitettyihin malleihin sisältyy riskejä ja varauksia; niiden muotoilu on myös varsin karkea. Esitetyistä kolmesta mallista pidämme sopivimpana Kesiketterä-mallia Taiken itsenäisen toimivallan lisäämisen, prosessien terävöittämisen ja hallinnollisen kuorman keventämisen johdosta. Mallissa huolta herättää kuitenkin mahdollinen alueellisen taiteen ja kulttuurin vetovastuun siirtyminen maakunnille ja kunnille. Lisäksi suhtaudumme varauksella keskiketterä -mallin yhden keskitetyn, päättävän monialaisen taidetoimikunnan periaatteeseen. Alueiden ja pääkaupunkiseudun välille ei kannata rakentaa vastakkainasettelua; monet Helsingissä asuvat taiteilijat ovat muuttaneet sinne maakunnista. Maakunnissa asuvia taiteilijoita ei myöskään automaattisesti pidä tukea vain asuinpaikkakunnan perusteella vaan lähtökohtana tulisi olla taiteellinen laatu. Linnake-mallissa hyvää on kaavailtu itsenäisen aseman vahvistaminen, mutta kehittämiseen ja toimintaympäristön muutokseen se ei vastaa niin hyvin. Atrain-malli on mielestämme heikoin.

Pekkanen Reetta
Nuoren Voiman Liitto ry

Serkosalo Laura
Nuoren Voiman Liitto